

Lihakarja bioturvalisuus

14.5.2019

Loomaarst Sanni Kallio

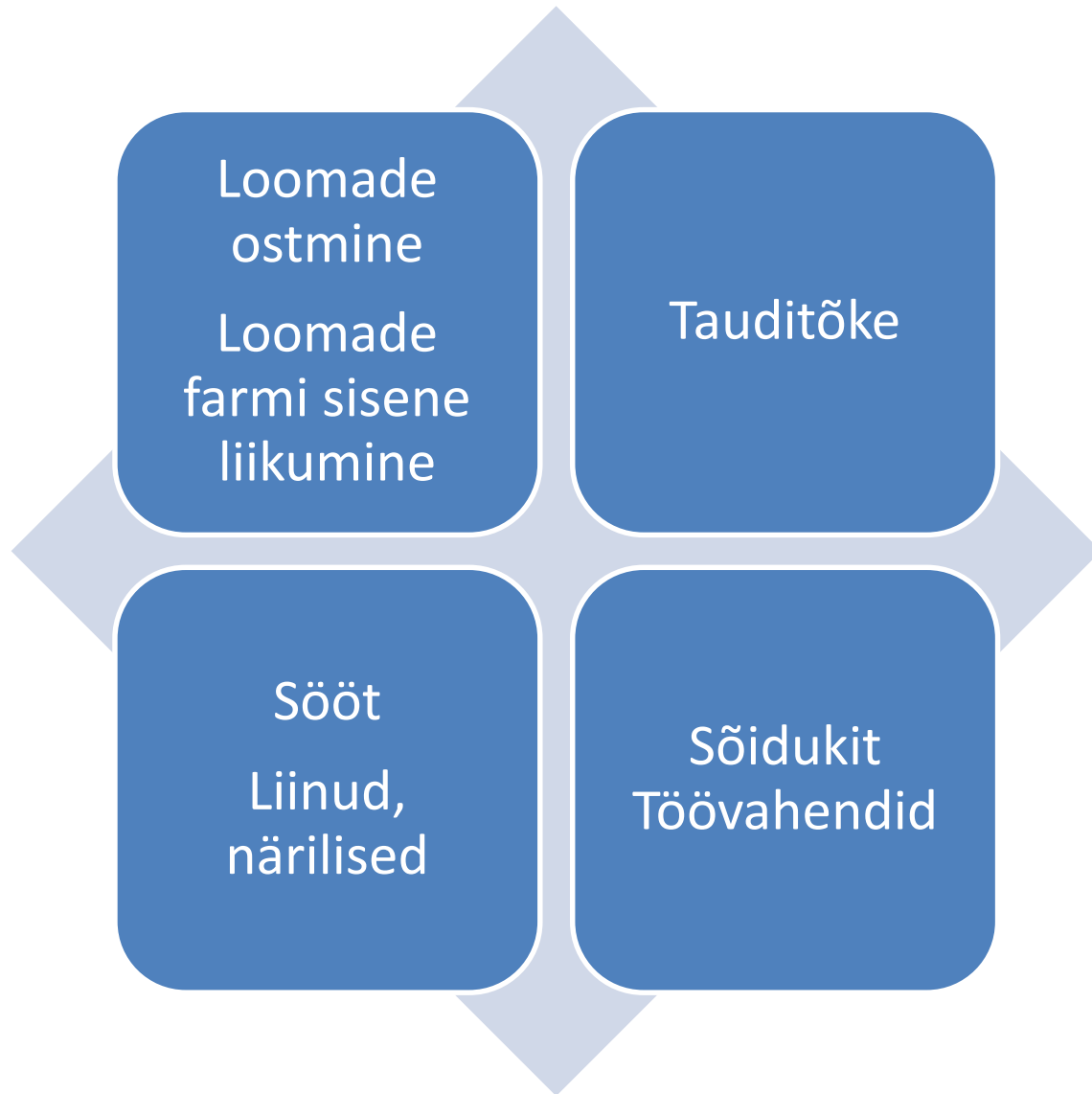
Lehmälääkärit.com

Euroopa Maaelu Arengu
Põllumajandusfond:
Euroopa investeeringud
maapiirkondadesse

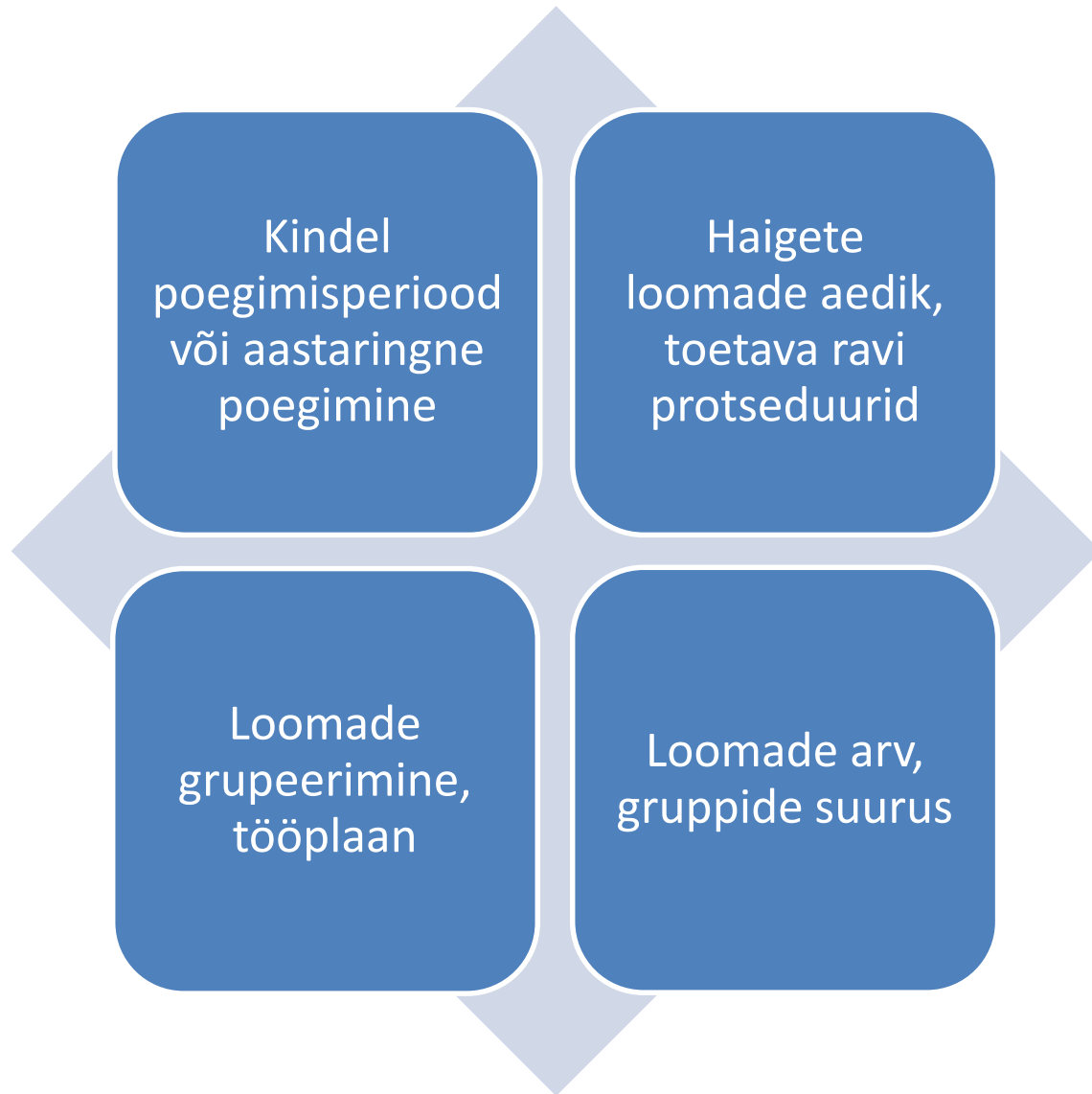
Farmi väline bioturvalisus

– Asjad, mis kaitsevad et nakkus ei sattu FARMI

Farmi sisene bioturvalisus

– Asjad, mis mõjutavad haiguste levikut farmi SEES

Tauditõke

- Tauditõket peetakse keeruliseks lihakarjas – tihti külmlaut, karjamaa, aed
 - Tauditõke puudub tervenisti
- Eesmärki selles, et ei too nakkuseid farmi
- Pesukohtasid tihti pole
- Must ja puhas pool peaksid olema eraldi
- Kättedeso, koht kuhu panna varustus (loomaarst/külaline)

Tauditõke põhimõtted

Lihtne tauditõke

Tauditõke – näidised lihaveisekarjades

- Oma ala ja hoone, kuhu külaline jätab oma auto ja vahetab riided ära
 - Kui ainult üks uks, puhas ja must osa võivad segamini minna
- Külmlauda kõrval eraldi ala
- Külmlauda sees eraldi ala
 - Must ja puhas osa eraldi! Väike tõke maas
- Külalisele tuuakse kummikud ja tunked tema auto juurde

Loomaarst ja teised külalised

- **Juhul kui farmis on voolav soe vesi**
- Pese/desinfitseeri käed sisse ja välja minnes
- Kummikindad kätte kui tegeled loomadega
- Kasuta farmi kummikuid ja tunkesid – oma riided kaetud farmi riietega
- Eraldi peakaitse (müts, sall, torusall)
- Kui tauditõke kehv: oma jalanõud eraldi kohas ajalehepaberi peal
- Pane oma varustus ajalehepaberi peale
- Kasutatud tarvikute desinfitseerimine
- Ravimite käsitlemine puhaste kättega

Loomade transport

- PEALE/MAHALAADIMISE KOHT!
- Loomad ootavad väljaspool farmi, farmi ukсед kinni.
- Kasuta oma ettekujutusvõimet

Kui pealelaadimiskohta pole võimalik ehitada...

- Pealelaadimine farmist farmi töötajatega
- Autojuht ei tohiks farmi sisse tulla
- Lahtised ukсед farmis ja autos → vaakum tõmbab tolmu, allapanu autost farmi
- Autojuhile farmi saapad ja tunked
- **Mõlemapoolne austamine – enda farmi ja teiste farmide bioturvalisus**
- Kui teistes farmides võib olla haigus, võib ka minu farmis

Farmi sisene bioturvalisus

Nakkuspuhang

Hoia keskkond puhtana

- Nakkavate kõhulahtisuste tekitajad nakkavad suu kaudu
 - > Roe ei tohi sattuda suhu (allapanu, joogianumad, keskkond)
 - > Pese jalanõud kui kõnnid söödalaval
- Hingamisteede nakkused nakkavad piisknakkusena (joogianumad, keskkond, ninakontakt)
- TALITAJA

Hoia terved ja haiged loomad eraldi

- Haiged vasikad vajavad sooja, kuiva ja puhta keskkonna
- Ära sega emade gruppe
- Kui tuleb nakkushaigus, eralda kõik kohe poegivad loomad 1-2 nädalaks (kuni haigestunud on paranenud)
- Grupeerimine eeldatava poegimiskuupäeva järgi

Loomade talitamine

- Haigete loomade eraldamine
 - Alusta talitamist tervetest ning äsja poeginud loomadest
 - Eraldi tööriistad
 - Soovitatav oleks kah eraldi riided ja jalanõud
 - Kummikindad kui tegeled haigetega
 - Haiged vasikad tuleks hoida eraldi nädal peale sümptomite kadumist
- Mõtle, kuidas takistad nakkuse levikut oma karjas
- Kergaiad ei takista ninakontakti
- Topeltaiad?
- Plaat aia küljes?
- Võimalik teha vähemalt erinevates hoonetes

Aedikute pesu

- Kui pesemine talvisel ajal keeruline, puhasta mehhaaniliselt ja kasuta kuivdesot
 - Ei mõjuta krüptosporidioosi
 - Tühjenda aedikud allapanust ja mustusest võimalikult hästi mehhaaniliselt
 - Lase kuivada
 - Laota kuivdeso juhendi järgi (näiteks Stallren)
 - Kustutatud lubi + vesi
 - 10kg kustutatud lubja + 20l vett

Kokkuvõte

1. Korralik tauditõke
2. Pealelaadimiskoht
3. Ostuloomad
 - Tea millised haigused karjas kust ostad
 - Karanteen
 - Välismaalt toomine alati riskantsem
4. Kindel poegimishooaeg
5. Poegimine väiksemates gruppides (isegi eraldi hoonetes kui loomade arv suur)
6. Mõtle läbi oma farmi riskikohad
 - Nakkuste saamiseks
 - Nakkuste levimiseks farmi sees

TÄNÄME!!

- www.lehmalaakarit.com
- <https://www.facebook.com/lehmalaakarit/>
- lehmalaakarit_com
- #lehmälääkärit
- #tuottavuuttahyvoinnilla

